

Η Γενοκτονία του Ποντιακού ελληνισμού

/ Γνώμες

Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος

Στίγμα ανεξάλειπτο στην ιστορική εκπόρευση του ελληνισμού, η γενοκτονία των Ποντίων αποτελεί μια από τις οδυνηρότερες στιγμές μας, υπονίζοντας με εγκαυστικό τρόπο, το προαιώνιο μίσος των Τούρκων για τους Έλληνες, αλλά και την βίαια και αιμοσταγή ιστορική τους παρουσία. Πολύ εύγλωττα εδώ τα λόγια του Αμερικανού πρόξενου στην Σμύρνη Τζών Χόρτον «Από άκρου εις άκρον σε όλη την επικράτεια των Τούρκων, πάντα υπήρχε μια κηλίδα αίματος για να θυμίζει την βάρβαρη παρουσία τους». Η γενοκτονία των Ποντίων έλαβε χώρα κατά την περίοδο (1916-1923) και είχε ως τραγικό επακόλουθο την φρικιαστική δολοφονία 353.000 ανθρώπων, στην δεύτερη μεγαλύτερη γενοκτονία του αιώνα μας. Αλλά ας επιχειρήσουμε μια προσέγγιση στον όρο γενοκτονία. Ο όρος αυτός εισήχθη με επίσημο τρόπο στο δημόσιο διάλογο, μέσα από την ιστορική δίκη της Νυρεμβέργης, που εκδίκασε τα εγκλήματα πολέμου της ναζιστικής ηγεσίας το 1945. Και ο όρος αποδίδει την μεθοδευμένη εξολόθρευση μιας φυλετικής, θρησκευτικής, ή εθνικής ομάδας. Αποτελεί ένα έγκλημα ειρηνικής περιόδου. Το κίνητρο για την γενοκτονία μιας ομάδας δεν είναι η εμπλοκή της σε πολεμικές ενέργειες, αλλά τα εθνικά, φυλετικά ή θρησκευτικά χαρακτηριστικά που φέρει. Και στην προκείμενη

περίπτωση των Ελλήνων του Πόντου, η ιδιότητα που επέσυρε την δολοφονία τους ήταν ότι ήσαν έλληνες και χριστιανοί. Ας δούμε όμως εξελικτικά την πορεία του ποντιακού ελληνισμού, μέχρι την διάπραξη της γενοκτονικής εξόντωσής του.

Απαρχή της εξόντωσης των ελλήνων του Πόντου, είναι η άλωση της Κωνσταντινούπολης. Επτά χρόνια αργότερα από την άλωση της πόλης, θα ακολουθήσει η άλωση της Τραπεζούντας το 1461. Από αυτό το ιστορικό ορόσημο θα ξεκινήσουν οι βιαιότητες, οι διωγμοί, η θρησκευτική τρομοκρατία, η εθνολογική αλλοίωση με τις αλλεπάλληλες προσπάθειες εξισλαμισμού, οι σφαγές, μέχρι να φτάσουμε στην κορύφωση της δραματικής εξόντωσης του ελληνισμού των Ποντίων, με την φρικιαστική γενοκτονία του. Η υποδούλωση του Πόντου μπορεί ιστορικά να χωριστεί σε τρεις περιόδους. Η πρώτη περίοδος εκκινά με την άλωση της Τραπεζούντας το 1461 και αποπερατώνεται στα μέσα του 17-ου αιώνα. Σ' αυτά τα ιστορικά όρια οι Τούρκοι υιοθετούν μια σχετικά παθητική στάση έναντι των ελλήνων του Πόντου.

Η δεύτερη περίοδος εκκινά στα μέσα του 17-ου αιώνα και εκτείνεται μέχρι το τέλος του πρώτου ρωσοτουρκικού πολέμου. Χαρακτηριστικό γνώρισμα αυτής της περιόδου σ' ότι αφορά την συμπεριφορά των Τούρκων, είναι η θρησκευτική βία που ασκούν στους χριστιανικούς πληθυσμούς του Πόντου και κατατείνει στον εξισλαμισμό των Ελλήνων. Και πράγματι σε σημαντικό βαθμό, οι Τούρκοι κατορθώνουν να εξισλαμήσουν ένα μεγάλο κομμάτι του ελληνισμού, προσβλέποντας στην πολιτική ποδηγέτηση των ελλήνων του Πόντου.

Η τρίτη και τελευταία περίοδος αποπερατώνεται το 1922 όπου και κλιμακώνεται η γενοκτονία και επιμερίζεται σε δυο υπο-περιόδους. Η πρώτη υποπερίοδος εκκινά με την συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή το 1774. Κύριο χαρακτηριστικό της είναι η μεθοδευμένη προσπάθεια των διοικητικών αρχών της Τουρκίας να εφαρμόζουν

αντι-δημοκρατικούς νόμους εις βάρος των ελλήνων, με στόχο την παρεμπόδιση της ελεύθερης ανάπτυξης και δημιουργικής παρουσίας τους στον Πόντο. Η δεύτερη υποπερίοδος εκκινά το 1908 και κύριο γνώρισμά της έχει την ραγδαία ανάπτυξη του τουρκικού πληθυσμού με γεωμετρική πρόοδο, στην περιοχή του Πόντου. Πάραυτα όλα τα χρόνια που έχουν μεσολαβήσει απο την άλωση της Σαμψούντας, δεν έχουν επιφέρει το προσδοκώμενο αποτέλεσμα, που είναι η εκδίωξη και η εθνολογική αλλοίωση του ελληνισμού του Πόντου. Έτσι το κίνημα των Νεοτούρκων με αρχηγό τον χαρισματικό Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ που εν των μεταξύ έχει ανελιχθεί στην πολιτική σκηνή της Τουρκίας, προβληματίζεται στην εφαρμογή της τελικής λύσης, που θα φέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα και δεν είναι άλλη από την συστηματική ομαδική δολοφονία των Ποντίων.

Το σχέδιο ωστόσο για την γενοκτονία των Ποντίων καταστρώνεται από τους Νεότουρκους το 1911. Θα πραγματοποιηθεί την περίοδο του Α΄ παγκοσμίου πολέμου και θα ολοκληρωθεί από τον ηγέτη των Νεοτούρκων Κεμάλ πασά, την περίοδο (1919-1923). Η απόφαση του σχεδίου της δολοφονίας των Ποντίων θα ληφθεί το 1911 στη Θεσσαλονίκη – τραγική ειρωνεία – στο διεξαχθέν Συνέδριο του Νεοτουρκικού Κομιτάτου «Ένωση και Πρόοδος», το οποίο είχε ιδρυθεί το 1889. Κεντρικό μέλημα της απόφασης του συνεδρίου τότε, ήταν η κάθαρση της Μικράς Ασίας από τις διάφορες εθνότητες και ο πλήρης έλεγχός της από τους Νεότουρκους, που κατ'επίφασιν ευαγγελίζονταν τον εκδημοκρατισμό και τις μεταρρυθμίσεις, στην υστερούσα Τουρκία του Σουλτάνου. Την αποφασισθείσα εθνοκάθαρση των Ποντίων, οι Νεότουρκοι θα την ξεκινήσουν με την αναγκαστική επιστράτευση όλου του ενεργού πληθυσμού των Ποντίων από 15 έως 45 ετών, στα περίφημα «Τάγματα Εργασίας» (amele taburu). Με την μεθόδευση αυτή οι Τούρκοι έστελναν όσους δεν κατατάσσονταν στο στρατό, σε κατασκευαστικά έργα, οδοποιίας, γεφυριών, σε λατομεία, ορυχεία, εξορύξεις κ.λπ. στα βάθη της ανατολής και εκεί τεχνηέντως τους εξόντωναν με την πείνα, τα βασανιστήρια, τις κακουχίες και τη εξαντλητική και αδιάκοπη εργασία. Χιλιάδες Έλληνες κακοποιημένοι και εγκαταλελειμμένοι ζώντας και δουλεύοντας σε απάνθρωπες συνθήκες, άφησαν την τελευταία τους πνοή και τα κόκαλά τους, στα περιβόητα «τάγματα εργασίας». Τα «amele taburu» θεωρήθηκαν διεθνώς σαν η πιο μεθοδευμένη μαζική εξόντωση πληθυσμού τότε στην ανθρωπότητα και

ονομάστηκαν χαρακτηρισικά «Λευκή Σφαγή» (Massacre Blanc).

Στο ίδιο μήκος κύματος τρομοκρατίας οι Τούρκοι με έντεχνο τρόπο έθεταν δεσμευτικούς φραγμούς στους έλληνες να ασκήσουν τα επαγγέλματά τους, ενώ απαγόρευαν συνάμα στους μουσουλμάνους να συνεργάζονται επαγγελματικά με τους έλληνες. Και προεβλέπετο ποινή από τις στρατιωτικές αρχές, για όσους παρενέβαιναν τον νόμο. Ενώ την ηθική τρομοκρατία των Ελλήνων, συνόδευσαν συγκροτημένες επιθέσεις στα ελληνικά χωριά, φόνοι, βιασμοί, ληστείες, απαγχονισμοί, και κάθε είδους βιαιοπραγία. Παρεπόμενο αυτών των εξοντωτικών μεθοδεύσεων που προμήνυαν και τις επερχόμενες μαζικές δολοφονίες, ήταν να εξαναγκαστούν πολλοί έλληνες να εγκαταλείψουν τις πατρογονικές εστίες του Πόντου και των Μικρασιατικών παραλίων. Αλλά και σ' αυτή την φυγή τους προς την ελευθερία, οι Τούρκοι φρόντιζαν με καλοσχεδιασμένες μεθοδεύσεις να τους οδηγήσουν στο θάνατο. Τους απαγόρευαν κατά την φυγή τους, να πάρουν μαζί τους έστω και στοιχειώδη χρειαζόμενα για το ταξίδι από τα υπάρχοντά τους. Το αποτέλεσμα άφευκτο. Πείνα, σωματική και ηθική εξάντληση, θάνατος. Σύνδρομη και διαπλαστική της δολοφονικής αυτής μεθόδευσης των Τούρκων είναι μια έκθεση της ελληνικής πρεσβείας του Ιουνίου του 1915 που αναφέρει «Οι εκτοπιζόμενοι από τα χωριά τους δεν είχαν δικαίωμα να πάρουν μαζί τους ούτε τα απολύτως αναγκαία. Γυμνοί και ξυπόλητοι, χωρίς τροφή και νερό, δερόμενοι και υβριζόμενοι, όσοι δεν εφονεύοντο οδηγούντο στα όρη από τους δημίους τους. Οι περισσότεροι απ' αυτούς πέθαιναν κατά την πορεία από τα βασανιστήρια. Το τέρμα του ταξιδιού δεν σήμαινε και τέρμα των δεινών τους, γιατί οι βάρβαροι κάτοικοι των χωριών, τους παρελάμβαναν για να τους καταφέρουν το τελειωτικό πλήγμα...».

Εμφανής πρόθεση των Τούρκων ήταν με τις λεηλασίες, τους βιασμούς, τους πυρπολισμούς και την τρομοκρατία, να επιτύχουν την εθνολογική κάθαρση των ελληνικών περιοχών και να επιτευχθεί έτσι ο πλήρης εκτουρκισμός τους. Έχει σημαίνει ήδη η ώρα του αφανισμού των ελλήνων. Τραγικό ιστορικό ορόσημο το 1919, οπότε και ξεκινά ο μεθοδευμένος πολυεπίπεδος και περισσότερο βίαιος από ποτέ, διωγμός των ελλήνων.

Στις 19 Μαΐου ο Μουσταφά Κεμάλ αποβιβάζεται στην Σαμψούντα και ξεκινά η δεύτερη βιαιότερη περίοδος της γενοκτονίας του ποντιακού ελληνισμού. Ο Κεμάλ που διψά για αίμα και διάστικτος από μίσος εναντίων των ελλήνων καθώς είναι, με την αρωγή του νεοτουρκικού κομιτάτου, ιδρύει την μυστική οργάνωση «Mutfai Milliye» και ενσπείρει το μίσος εναντίων των ελλήνων. Ρίχνονται τα σχέδια του ολοκληρωτικού αφανισμού του Ποντιακού ελληνισμού. Είχε παρέλθει το διάβα ολόκληρων αιώνων, μετά την ιστορικά οδυνηρή κατάληψη της Σαμψούντας και

ωστόσο είχαν μείνει άσβεστες οι εστίες του ελληνισμού στον Πόντο και την Ιωνία. Και τώρα μόλις σε λίγα χρόνια, ο Κεμάλ κατόρθωνε να αφανίσει τον ελληνισμό του Πόντου και της Ιωνίας και μαζί τους έναν πολιτισμό που είχε αποτυπώσει αδρά τον ίσκιο του στην οικουμένη. Απέλπιδα οδός σωτηρίας για τους τραγικούς Έλληνες του Πόντου απέναντις στις φρικαλέες βιαιότητες των Τούρκων εναντίον τους, ήταν η οργάνωση αντάρτικου και η καταφυγή στα βουνά για να τους πολεμήσουν. Και να προστατεύσουν έτσι στον βαθμό που ήταν εφικτό, τους αμάχους και τα γυναικόπαιδα. Και είναι βέβαιον ότι τα αθώα θύματα της τουρκικής γενοκτονικής θηριωδίας, θα ήταν κατά πολύ περισσότερα, αν το γενναίο αντάρτικο που οργανώθηκε στα βουνά, από ατρόμητους ήρωες του Πόντου, δεν έθετε στοιχειωδώς φραγμό στις αιμοσταγείς επελάσεις των Τούρκων στα ελληνικά χωριά.

Αφότου ο Κεμάλ ανήλθε στη εξουσία οι θηριωδίες των Τούρκων και οι διωγμοί προσέλαβαν πολύ μεγαλύτερη έκταση. Προκειμένου μάλιστα να διευκολυνθεί στο εθνοκτόνο κατά των Ελλήνων έργο του, συστήνει στα χωριά του Πόντου τα περίφημα «έκτακτα δικαστήρια ανεξαρτησίας» παρωδία δικαστηρίων προφανώς, που με συνοπτικές διαδικασίες καταδίκάζαν τους τοπικούς ηγέτες των Ποντίων, ως «εχθρούς της Τουρκίας» και εν συνεχεία με τον μανδύα της νομιμοφάνειας τους οδηγούσαν στην εκτέλεση. Και δυστυχώς με την θανάτωση και των τελευταίων εναπομεινάντων εστιών αντίστασης, ο ποντιακός ελληνισμός όδευε στο τέλος του. Η φοβερή γενοκτονία στον Πόντο, ήταν απόρροια του σχεδίου του τουρκικού εθνικισμού για κάθαρση της οθωμανικής αυτοκρατορίας, από τις γηγενείς εθνότητες. Και το τρομερό αυτό σχέδιο ευοδώθηκε με την γενοκτονία των χριστιανικών λαών, των Ελλήνων και των Αρμενίων που για αιώνες ζούσαν σ' αυτές τις περιοχές. Όσοι γλίτωσαν από το φονικό λεπίδι των αιμοσταγών τσετών του Κεμάλ, εξωθήθηκαν σε βίαιη εγκατάλειψη των πατρογονικών τους εστιών στον Πόντο και στην Ιωνία. Ενώ για τους Κούρδους που συνέχισαν να μένουν στα εδάφη της οθωμανικής αυτοκρατορίας ως μουσουλμανικές εθνότητες, τους επεβλήθη ο αναγκαστικός εκτουρκισμός τους. Οι αριθμοί σ' ότι αφορά τους ελληνικούς πληθυσμούς στον Πόντο είναι πολύ εύγλωττοι και χαρακτηριστικοί των μαζικών φόνων-γενοκτονίας που έλαβαν χώρα. Λίγο πριν τον Α' παγκόσμιο πόλεμο ο Πόντος αριθμούσε 700.000 Έλληνες. Και με το πέρας του 1923 είχαν δολοφονηθεί 353.000 άτομα.

Μια σημαντική παράμετρος που θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας στην τραγική γενοκτονία του ποντιακού ελληνισμού είναι ότι οι Ρώσοι συνέδραμαν πολιτικά το κίνημα των Νεοτούρκων και τον Κεμάλ, ιδίως κατά τα πρώτα στάδια της προσπάθειας εδραίωσής τους. Η πολιτική αυτή στήριξη ίσως να ήταν στα πλαίσια της αμοιβαιότητας, δοθέντος ότι το παντουρκικό κίνημα που υπήρξε πολύ ανθηρό

στην Σοβιετική Ένωση την περίοδο έκσπασης της Οκτωβριανής επανάστασης, προσέτρεξε ηθικά και πολιτικά την επανάσταση των Μπολσεβίκων. Παρείχαν λοιπόν πολιτική στήριξη οι Ρώσοι στους Νεοτούρκους, ενώ τους προμήθευαν, με όπλα, χρήματα, αλλά και στρατιωτική τεχνογνωσία με υψηλού επιπέδου στρατιωτικούς συμβούλους. Ο ιθύνων μάλιστα στρατιωτικά νούς της αντεπίθεσης των τουρκικών στρατευμάτων εναντίον των ελληνικών το 1921, ήταν ο Μ. Φρούνζε στρατιωτικός εντεταλμένος των Ρώσων. Και μ' αυτή την έννοια οι μαρτυρίες του για τις σφαγές που έλαβαν χώρα έχουν ξεχωριστή βαρύτητα.

Με παραστατική ενάργεια λοιπόν ο Μ. Φρούνζε γράφει στην μαρτυρία του «Συναντήσαμε μια μικρή ομάδα από 60-70 Έλληνες, οι οποίοι μόλις είχαν καταθέσει τα όπλα. Όλοι τους είχαν εξαντληθεί στο έπακρο... Άλλοι έμοιαζαν κυριολεκτικά με σκελετούς. Αντί για ρούχα κρέμονταν από τους ώμους τους κάτι απίθανα κουρέλια. Στο κέντρο της ομάδας βρίσκονταν ένας ψηλός κι' αδύνατος παπάς, φορώντας το καλυμαύχι του... Φυσούσε κρύος αέρας και όλη η ομάδα κάτω από τα σπρωξίματα των συνοδών-στρατιωτών, κατευθυνόταν με πηδηματάκια προς τη Χάβζα. Μερικοί όταν μας αντίκρυσαν, άρχισαν να κλαίνε δυνατά ή μάλλον να ουρλιάζουν, μια και ο ήχος που ξέφευγε από τα στήθη τους, έμοιαζε περισσότερο με ουρλιαχτό κυνηγημένου ζώου». Σχολιάζοντας ακόμα ο Φρούνζε τις ωμότητες και τους φόνους των τουρκικών αποσπασμάτων σημειώνει εστιάζοντας στην πολιτική του Τοπάλ Οσμάν «...όλη αυτή η πλούσια και πυκνοκατοικημένη περιοχή της Τουρκίας, ερημώθηκε σε απίστευτο βαθμό. Απ' όλο τον ελληνικό πληθυσμό των περιοχών της Σαμψούντας, της Σινώπης και της Αμάσειας απόμειναν μόνο μερικές ανταρτοομάδες που περιπλανιόντουσαν στα βουνά. Εκείνος που έγινε περισσότερο γνωστός για τις θηριωδίες του ήταν ο αρχηγός των Λαζών Οσμάν Αγάς, ο οποίος πέρασε δια πυρός και σιδήρου με την άγρια ορδή του όλη την περιοχή».

Για τους απίστευτης έκτασης φόνους που έλαβαν χώρα στην Σαμψούντα είχε ενημερωθεί και ο Ρώσος πρέσβης στην Άγκυρα Αράλοβ από τον στρατηγό Φρούνζε. Ο τελευταίος του διεμήνυσε ότι είχε δει αμέτρητους Έλληνες που είχαν δολοφονηθεί «βάρβαρα σκοτωμένους Έλληνες - γέρους, παιδιά, γυναίκες». Ενημέρωσε ακόμα τον Αράλοβ ότι θα έρχονταν αντιμέτωπος με πλήθος δολοφονημένων Ποντίων, τους οποίους είχαν βίαια σύρει από τα σπίτια τους στου δρόμους και τους είχαν φονεύσει εκεί. Ο σοβιετικός πρέσβης Αράλοβ προφανώς θορυβημένος και αισθανόμενος ενοχές για την τροπή που είχαν πάρει τα πράγματα, είχε θέξει το θέμα σε συνομιλία του με τον ίδιο τον Κεμάλ. Σημειώνει ο Αράλοβ αποκαλυπτικά «Του είπα (του Κεμάλ) για τις φρικτές σφαγές των Ελλήνων που είχε δει ο Φρούντζε και αργότερα εγώ ο ίδιος. Έχοντας υπ' όψη μου τη συμβουλή του Λένιν να μην θίξω την τουρκική εθνική φιλοτιμία, πρόσεχα πολύ τις

λέξεις μου...” Ο Κεμάλ αντιπαρήλθε τις αρνητικές διαπιστώσεις του Φρούνζε: “Ξέρω αυτές τις βαρβαρότητες. Είμαι κατά της βαρβαρότητας. Έχω δώσει διαταγές να μεταχειρίζονται τους Έλληνες αιχμαλώτους με καλό τρόπο... Πρέπει να καταλάβετε τον λαό μας. Είναι εξαγριωμένοι. Ποιοι πρέπει να κατηγορηθούν για αυτό; Εκείνοι που θέλουν να ιδρύσουν ένα “Ποντιακό κράτος” στην Τουρκία...».

Αλλά πολύ παραστατικός για τους ανηλεείς φόνους των Τούρκων κατά των Ποντίων είναι ο Φρούνζε στο βιβλίο του «Αναμνήσεις από την Τουρκία». Σχολιάζει «Από τους 200.000 Έλληνες που ζούσανε στη Σαμψούντα, τη Σινώπη και την Αμάσεια έμειναν λίγοι μόνο αντάρτες που τριγυρίζουν στα βουνά. Το σύνολο σχεδόν των ηλικιωμένων, των γυναικών και των παιδιών εξορίστηκαν σε άλλες περιοχές με πολύ άσχημες συνθήκες. Πληροφορήθηκα ότι οι Τσέτες του Οσμάν Αγά (σ.τ.σ. Τοπάλ Οσμάν) έσπειραν τον πανικό στην πόλη Χάβζα. Έκαψαν, βασάνισαν και σκότωσαν όλους τους Έλληνες και Αρμένιους που βρήκαν μπροστά τους. γκρέμισαν όλες τις γέφυρες. Παντού υπήρχαν σημάδια γκρεμίσματος. Η διαδρομή από την πόλη Καβάκ προς το πέρασμα Χατζηλάρ θα μείνει για πάντα στη μνήμη μου όσο θα ζω. Σε απόσταση 30 χιλιομέτρων συναντούσαμε μόνο πτώματα. Μόνο εγώ μέτρησα 58. Σ’ ένα σημείο συναντήσαμε το πτώμα μιας ωραίας κοπέλας. Της είχανε κόψει το κεφάλι και το τοποθέτησαν κοντά στο χέρι της. Σε κάποιο άλλο σημείο υπήρχε το πτώμα ενός άλλου ωραίου κοριτσιού, 7-8 χρονών, με ξανθά μαλλιά και γυμνά πόδια. Φορούσε μόνο ένα παλιό πουκάμισο. Απ’ ότι καταλάβαμε, το κοριτσάκι καθώς έκλαιγε, έχωσε το πρόσωπό του στο χώμα, δολοφονημένο από το κάρφωμα της λόγχης του φαντάρου».

Η ηθικά ειδεχθής δολοφονία του Ποντιακού ελληνισμού στίγμα ανεξάλειπτο για την πολιτισμένη ανθρωπότητα, ήταν αναπόσπαστο κομμάτι του μεθοδικά οργανωμένου σχεδίου, εξόντωσης όλων των μειονοτήτων, της πάλαι ποτέ παντοδύναμης οθωμανικής αυτοκρατορίας. Πολιτικό και στρατιωτικό σχέδιο που ξεκίνησε με τον πρώτο διωγμό του 1914 και αποπερατώθηκε με την συντριβή του ελληνισμού το 1922. Το τουρκικό κράτος ακόμα και σήμερα, έναν αιώνα περίπου από το ασύλληπτο αυτό έγκλημα κατά των Ελλήνων, αρνείται εμμανώς να αναγνωρίσει την Γενοκτονία των Ποντίων, πολλώ μάλλον που διατείνεται στην πολιτισμένη ανθρωπότητα, ότι έχει κάνει βήματα εκδημοκρατισμού, προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για να επιτύχει την ένταξή του στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Και όταν τα ιστορικά στοιχεία είναι αδιάσειστα για τις θηριωδίες, το μακελειό και τις σφαγές που διέπραξε εναντίον των Ποντίων οι Τούρκοι, τα ερμηνεύει κυνικά ως παράπλευρες απώλειες του πολέμου. Η οδυνηρή ιστορική πραγματικότητα όμως είναι αδιάψευστη. Οι Τούρκοι κατά του Ποντιακού ελληνισμού διέπραξαν το δεύτερο μεγαλύτερο γενοκτονικό έγκλημα, που έλαβε ποτέ χώρα στην ανθρωπότητα.

Αλλά απελπιστικά καθυστερημένη έναντι του ιστορικού της χρέους προς την πατρίδα και τον Ποντιακό ελληνισμό, υπήρξε και η μακαρίως υπνώτουσα ελληνική πολιτεία, που χαμένη μέσα στους δαιδάλους των λεπταίσθητων – και εν τέλει αναποτελεσματικών ως η ζωή αποδεικνύει, διότι παραφράσσοντας τον παροιμιόμυθο «Ο Τούρκος και αν εγέρασε και αν άλλαξε το μαλλί του, ούτε τη γνώμη άλλαξε, ούτε την κεφαλή του» – διπλωματικών ισορροπιών και στα αβυσσαλέα ακόλουθα φοβικά της σύνδρομα, απέφευγε επιμελώς να αναγνωρίσει επίσημα των Γενοκτονία των Ποντίων. Χρειάστηκε να περάσουν οκτώ δεκαετίες και να φθάσουμε στο 1994, για να ψηφίσει στις 24 Φεβρουαρίου του 1994, την 19 Μαΐου ως ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας των ελλήνων του Πόντου την περίοδο (1916-1923). Και έτσι έστω και καθυστερημένα αποκαταστάθηκε ιστορικά το αδικοχαμένο αίμα του Ποντιακού ελληνισμού, που στα βάθη της Ασίας για αιώνες πολιτισμικά προβάδιζε και διεκήρυττε έργω και όχι λόγω, την ηθική και πνευματική ευημερία των Ελλήνων. Παράλληλα όμως αποκαταστάθηκε και η θρυμματισμένη ιστορική ενότητα του ελληνισμού. Η άμβλυνση και ηθική απομείωση της οποίας, στόχευε ευθέως από οργανωμένα εθνομηδενιστικά συμφέρον-τα του εξωτερικού – οι ρίζες των οποίων φθάνουν στα πολυπόλοκαμα, παγκόσμια χρηματοπιστωτικά δίκτυα διακυβέρνησης του σύγχρονου κόσμου – στην ιστορική και γεωγραφική συρρίκνωση του ελληνισμού. Αναδεικνύοντας με την αποκατάσταση αυτή για μια ακόμη φορά, σε έναν κόσμο διαρκώς εξελισσόμενο, ότι ο κεντρικός πυρήνας της πνευματικής και πολιτισμικής του εκπόρευσης, είναι πάντα ελληνικός.

Οι Έλληνες του Πόντου, με τον μαρτυρικό τους θάνατο-Γενοκτονία στις προαιώνιες πατρογονικές εστίες της ευλογημένης γης του Πόντου και της Ιωνίας, διατράνωσαν στην αχανή λεωφόρο του χρόνου, την πολιτισμική και πνευματική αλκή του ελληνισμού. Σήμερα πολύ περισσότερο από ποτέ, που ο ελληνισμός κλυδωνίζεται από την επαπειλούμενη οικονομική χρεοκοπία, με την επαγόμενη πολιτισμική και πνευματική μας κατάπτωση, οφείλουμε να αντλήσουμε ηθικές δυνάμεις, από την ιστορικά μεγαλουργό παρουσία των Ελλήνων στα ιερά χώματα του Πόντου και να προβούμε σε μια δυναμική πολιτισμική και ηθικοπνευματική αντεπίθεση, στο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο γίγνεσθαι. Το οφείλουμε πάνω από όλα στο ηρωϊκό αίμα των μαρτύρων του έθνους μας, των αλησμόνητων ακριτών της γλυκιάς πατρίδας του Πόντου.

*Ο συγγραφέας Πάνος Ν. Αβραμόπουλος, είναι Μ.Sc Δ/χος Μηχανικός Ε.Μ.Π.